

خوشحالی زایدالوصف دولتمردان برای در جازدن چند ساله در اشتغالزایی کم‌شماری جمعیت فعال برای رکوردزنی در نرخ بیکاری

وی با اشاره به افزایش ۰.۳ درصدی نرخ مشارکت در بهار ۱۴۰۲، تصریح می‌کند: در این حالت، نرخ مشارکت اقتصادی ۴۱.۲ درصد شده است. این آمار در حالی است که ما تا ۴۵ درصد نرخ مشارکت اقتصادی داشته‌ایم. البته در دنیا، میانگین جهانی این شاخص ۶۰ درصد است یعنی ۶۰ درصد جمعیت فعال جامعه وارد بازار کار می‌شوند. این کارشناس اقتصادی عنوان می‌کند: در اقتصاد ایران نرخ مشارکت اقتصادی پایین است که یکی از دلایل پایین بودن نرخ مشارکت نیز عدم تمایل زنان برای کار است. شقایق متذکر می‌شود: با همین وضعیت که نرخ مشارکت در اقتصاد ایران پایین است، در طول سال‌های اخیر نیز این نرخ کاهش یافته و از حدود ۴۵ درصد به ۴۱ درصد رسیده است. این آمار یک هشدار درباره وضعیت اشتغال و بازار کار می‌دهد.

شرایط اشتغال تمام‌وقت در کشور مهیاست

این اقتصاددان با بیان اینکه اشتغال پار ه وقت روندی صعودی پیدا کرده، تأکید می‌کند: این آمار هم یک هشدار به مامی دهد یعنی در اقتصاد ایران یک گروهی به مشاغل پار ه وقت روی آورده‌اند بنایه اینکه دیگر بازار کار یک شرط اشتغال تمام‌وقت را فراهم نمی‌کند.

شقایق با بیان اینکه مشاغل پار ه وقت هم جزو شاغلان حساب می‌شود، می‌گوید: این آمار در نرخ بیکاری خود را نشان می‌دهد و نرخ بیکاری را پایین می‌آورد اما عملاً مشاغل پار ه وقت نمی‌تواند اداره‌کننده یک فرد یا یک خانواده باشد.

وی می‌افزاید: فرض کنید یک فرد ۵ ساعت یا ۱۰ ساعت در هفته کار کند. به طور طبیعی با شرایط اقتصاد ایران، با ۵ یا ۱۰ ساعت کار در هفته نمی‌تواند یک خانواده را اداره کند. این کارشناس بازار تصریح می‌کند: اشتغال پار ه وقت روند صعودی داشته باشد و به ۵۱ درصد رسیده است که این آمار خیلی بالاست. این در حالی است که این آمار در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ حدود ۳۴ درصد بوده است.

حضور افراد در شغل‌های دم‌دستی

شقایق همچنین می‌گوید: گزارش‌ها نشان می‌دهد که ما حتی به تعداد شاغلان سال ۱۳۹۸ نرسیده‌ایم. در سال ۱۳۹۸ حدود ۲۴ میلیون و ۷۵۱ هزار نفر تعداد شاغلان بوده، در حالی که این نرخ در سال ۱۴۰۱ به ۲۳ میلیون و ۷۷۹ هزار نفر رسیده است.

وی می‌افزاید: وقتی بیماری کرونا شیوع پیدا کرد، یک بخشی از شاغلان کشور بیکار شدند و بعد از اینکه کرونا بر طرف شده، هنوز به شاغلان قبل از دوران کرونا نرسیده‌ایم.

این کارشناس اقتصادی تصریح می‌کند: شواهد نشان می‌دهد که بسیاری از افراد به مشاغل با بهر موری پایین غیر مولد و دم‌دستی و غیر پایدار روی آورده‌اند. خیلی از افراد که در مشاغل با بهر موری بالا یک زمانی مشغول به کار بوده‌اند، شغل‌شان را از دست داده‌اند و به مشاغل سطح پایین تر روی آورده‌اند.

شقایق متذکر می‌شود: برای مثال، یک فرد که در یک کارخانه مشغول به کار بوده، اخراج شده و در اسنپ کار می‌کند یا یک مهندس که در کارخانه‌ای به صورت تمام‌وقت مشغول به کار بوده، از آنجا بیرون آمده و در اسنپ کار می‌کند یا شغل غیر بهر موری را انتخاب کرده است. این فرد با اینکه جزو شاغلان محاسبه می‌شود، ولی ارزش افزوده بالایی در اقتصاد ایران ندارد.

وی تأکید می‌کند: نرخ بیکاری یک عدد گمراه‌کننده‌ای است و برای مسئولان و مدیران نباید این گمراهی را ایجاد کند که وضعیت خوب است. نرخ بیکاری ۸ درصدی را هر کسی ببیند، می‌گوید نرخ بیکاری ۸ درصد است، در حالی که برای وضعیت بازار کار یک مجموعه شاخص‌هایی را باید در نظر بگیریم تا واقعیت اقتصاد ایران را نشان دهد: تعداد شاغلان کشور، اشتغال پار ه وقت، نرخ مشارکت و تغییر شغل به سمت مشاغل سطح پایین یا غیر مولد و غیر بهر موری.

سال ۱۳۹۸، جمعیت شاغل ۲۴ میلیون و ۷۷۴ هزار نفر بوده و بهار امسال ۲۴ میلیون و ۳۰۶ هزار نفر یعنی به فاصله ۳۹ ماه در کشور تنها ۳۲ هزار مورد به اشتغال خالص افزوده شده است: کمتر از هزار نفر در هر ماه

به آمارهای تابستان ۱۴۰۱ اشاره می‌کنم. در آمارهای بازار کار، یک جمعیت فعال وجود دارد که در سال ۱۴۰۱ آمارها نشان می‌دهد جمعیت فعال کشور به ۲۶ میلیون و ۱۱۲ هزار نفر رسیده است. نرخ مشارکت نیز ۴۱ درصد اعلام و تعداد شاغلان ۲۳ میلیون و ۷۷۹ هزار نفر گزارش شده است. این در شرایطی است که آمار اشتغال پار ه وقت ۵۱ درصد اعلام شده است.

افزایش بالای ۵۰ درصدی اشتغال پار ه وقت در کشور

شقایق عنوان می‌کند: این آمار را با آمار سال‌های قبل که مقایسه می‌کنیم، نشان می‌دهد که اولاً اشتغال پار ه وقت در سال گذشته خیلی زیاد شده است. در حالی که در سال‌های قبل اشتغال پار ه وقت بین ۳۰ تا ۳۵ درصد بوده ولی به یک‌باره ۵۱ درصد شده است.

وی متذکر می‌شود: در حوزه شاخص‌های بازار کار نباید صرفاً به نرخ بیکاری نگاه کنیم که گمراه‌کننده باشد، چون آمارهای دیگری داریم یا شاخص‌های دیگری وجود دارد که باید به صورت یک مجموعه به آنها نگر داشته شود تا درباره وضعیت اشتغال بتوانیم تحلیل درستی داشته باشیم. این کارشناس اقتصادی در ادامه می‌گوید: گزارش وضعیت اشتغال و بیکاری در تابستان سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که نرخ مشارکت کاهش پیدا کرده است. به عبارت دیگر در سال ۱۴۰۱ نرخ مشارکت ۴۱ درصد بوده در حالی که در سال ۱۳۹۸ این نرخ حدود ۴۵ درصد اعلام شده است. شقایق می‌افزاید: بر این اساس، این آمار نشان می‌دهد که نرخ مشارکت در اقتصاد ایران کاهش پیدا کرده و مفهوم کاهش نرخ مشارکت این است که بخشی از شاغلان به هر دلیلی حاضر به کار دیگر نیستند. این نکته مهمی است که در اقتصاد ایران نرخ مشارکت روند کاهشی دارد.

کم‌شماری نرخ بیکاری برای دستاور دسازای

یکی از ابهامات موجود درباره گزارش‌های مرکز آمار در دوران فعالیت دولت سیزدهم، دستکاری آمار و رقم‌بندی چنانچه در سال جاری و برای اعلام نرخ تورم، سال پایه محاسباتی تغییر کرد تا به نوعی برای دولت دستاورد ساخته شود. مشابه چنین موضوعی در آمارهای منتشره در باره نرخ بیکاری هم مشاهده می‌شود. آبرقتن مداوم نرخ جمعیت فعال، اصلی‌ترین گزینهای است که می‌شود روی آن انگشت گذاشت و آمارهای دولت سیزدهم را زیر سوال برد.

برای مثال کافی است تاریخ بیکاری بهار سال ۱۴۰۲ را با نرخ مشارکت اقتصادی (جمعیت فعال) سال ۱۳۹۸ مقایسه کرد تا مشخص شود در صورت تغییر این شاخص، چه میزان به تعداد بیکاران کشور افزوده می‌شود.

طبق گزارش مرکز آمار ایران، در بهار سال جاری ۲۴ میلیون و ۳۰۶ هزار نفر شاغل بوده‌اند و نرخ بیکاری ۸.۲ درصد یعنی ۹۱.۸ درصد از جمعیت فعال کشور دارای شغل بوده‌اند. با گرفتن این نسبت معلوم می‌شود که جمعیت فعال کشور (۴۱.۲ درصد) در بهار سال جاری برابر ۲۶ میلیون و ۴۷۷ هزار نفر محاسبه شده است. یک بار دیگر نسبت می‌گیریم تا مشخص شود چه تعدادی از افراد جامعه در جمعیت فعال و غیرفعال حضور دارند که نشان می‌دهد جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر برابر ۶۴ میلیون و ۲۶۵ هزار نفر در پایان بهار سال ۱۴۰۲ بوده. حال فرض می‌گیریم جمعیت فعال معادل همان تابستان ۱۳۹۸ بود (۴۴.۱ درصد). پاسخ ساده است و این بار جمعیت فعال کشور رقم ۲۸ میلیون و ۲۴۱ هزار نفر را نشان می‌دهد. اگر تعداد شاغلان را از این رقم کم کنیم (۲۴ میلیون و ۳۰۶ هزار نفر) با ۴ میلیون و ۲۵ هزار بیکار روبه‌رو خواهیم شد که نرخ بیکاری را به ۱۴.۲۴ درصد افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر، کم‌شماری جمعیت فعال این امکان را به دولت سیزدهم داده تا نرخ بیکاری تک‌رقمی را در بوق و کرنا کند.

دولت گمراه‌ناشود: وضع خوب نیست

در همین زمینه، یک اقتصاددان معتقد است که نرخ بیکاری یک عدد گمراه‌کننده است و برای مسئولان و مدیران نباید این گمراهی را ایجاد کند که وضعیت خوب است. وحید شقایق در واکنش به گزارش مرکز آمار ایران درباره نرخ بیکاری به خبرگزاری خبر آنلاین می‌گوید: این نرخ بیکاری آمار مستندی نیست و خطا دارد.

وی با اشاره به نرخ بیکاری ۸.۲ درصدی در بهار ۱۴۰۲ می‌افزاید: این نرخ بیکاری واقعیت را منعکس نمی‌کند چرا که مهم‌ترین شاخص که نشان دهد وضعیت اشتغال چه میزان است، جمعیت فعال و جمعیت شاغل است و این شاخص‌ها بهتر از نرخ بیکاری وضعیت را نشان می‌دهند. این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه مایک شاخص داریم به نام اینکه از این جمعیت فعال کشور چقدر به جمعیت شاغلان اضافه شده است، تصریح می‌کند: در بیان این آمارها،

است. نتیجه تمام این پروژه‌ها افزایش اشتغال است.

خالص اشتغالزایی کشور در ۳۹ ماه گذشته: ماهی کمتر از ۱۰۰۰ نفر

وزیر کار از منصرف به‌فرد بودن نرخ بیکاری در دهه گذشته خبر می‌دهد. البته این موضوع با نگاه سیکوی به گزارش‌های مرکز آمار قابل تأیید است اما برای راستی آزمایی ادعای مرتضوی، کافی است تنها سسری به چهار سال قبل یعنی سال ۱۳۹۸ (پیش از درگیری همه‌جانبه فضای کسب و کار کشور با پاندمی کرونا) بنزیم تا مشخص شود که گفته‌های جناب وزیر بر تاجه حد دقیق و قابل تأیید است.

طبق گزارش مرکز آمار به تاریخ سسزدهم اردیبهشت سال ۱۳۹۹، بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد که ۱۰.۷ درصد جمعیت فعال (شاغل و بیکار) طی چهار هفته منتهی به هفته جمع آمار گیری بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص نسبت به سال ۱۳۹۷ حدود ۱.۵ درصد کاهش یافته است. طبق این گزارش، در سال ۱۳۹۸، به میزان ۴۴.۱ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۱) یک درصد کاهش یافته است. همچنین طبق این گزارش، در بهار ۱۴۰۲ به میزان ۴۱.۲ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۱) ۰.۳ درصد افزایش یافته است. جمعیت شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر نیز در این فصل ۲۴ میلیون و ۳۰۶ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۲۲۸ هزار نفر افزایش داشته است.

شقایق شهری: نرخ مشارکت اقتصادی کشور در بهار سال جاری ۴۱.۲ درصد شده، در حالی که ما تا ۴۵ درصد نرخ مشارکت اقتصادی داشته‌ایم. البته در دنیا میانگین جهانی این شاخص ۶۰ درصد است

شقایق شهری: نرخ مشارکت اقتصادی کشور در بهار سال جاری ۴۱.۲ درصد شده، در حالی که ما تا ۴۵ درصد نرخ مشارکت اقتصادی داشته‌ایم. البته در دنیا میانگین جهانی این شاخص ۶۰ درصد است

خوشحالی آقای وزیر از آمار اعلامی

به فاصله یک روز پس از انتشار این گزارش، آیین رونمایی از سامانه «جستجوی شغل» برای دومین بار (بار نخست در دولت روحانی) صبح دیروز در محل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برگزار شد.

در این نشست «صورت مرتضوی» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد: کاهش نرخ بیکاری در بهار ۱۴۰۲ خوشحال‌کننده است. خوشبختانه نرخ بیکاری در این فصل به ۸.۲ درصد رسیده و تک‌رقمی است و این رقم در مقایسه با دهه گذشته منحصراً به‌فرد است. نرخ بیکاری ۲۴ استان کشور کاهشی بوده و این ناشی از نوعی سیاست‌گذاری مطلوب دولت آقای رئیسی بوده و سیاست‌های این دولت قطعاً به‌هدف اصابت کرده است.

وی افزود: بیش از ۷۲۰ هزار شغل در کشور ایجاد شده که با این اتفاق نرخ اشتغال بیکاران فارغ‌التحصیل و زنان کشور بیش از پیش افزایش یافته است. در ادامه قصد داریم طرح‌های نیمه‌تمام گذشته را تمام کنیم که تأکید دولت سیزدهم

تلاش کارگران بیکار شده تراکتورسازی برای بازگشت به کار

کارگران بیکار شده کارخانه تراکتورسازی تبریز با امضای طومار اینترنتی، خواستار ابطال دادنامه ۱۷۹ دیوان عدالت اداری برای بازگشت به کار خود شدند. به گزارش ایلنا، در این کارزار خطاب به رئیس دیوان عدالت اداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نمایندگان مجلس آمده است: از شما درخواست حمایت از بازگشت به کار کارگران اخراج شده تراکتورسازی تبریز که با سابقه بالای ۱۸ سال کار سخت و زیان آور، به علت نداشتن امنیت شغلی و رای دیوان عدالت اداری ۱۷۹ در مورد ابهام قرار دادن تبصره ۴ ماده ۷ قانون کار، از کار بیکار شده‌اند را داریم. همه کارگران خواهان لغو رای ۱۷۹ دیوان عدالت اداری در جهت حمایت از امنیت شغلی کارگران هستند.

پیگیر اجرای رتبه‌بندی حقوق فرهنگیان بازنشسته هستیم

معاون فنی و امور بیمه‌های صندوق بازنشستگی کشوری با تشریح وضعیت بدهی‌های آموزش و پرورش به صندوق بازنشستگی کشوری گفت: پیگیر اجرای رتبه‌بندی معلمان هستیم. رضافی‌نژاد به ایسنا گفت: سال گذشته، ۵۱ هزار نفر از کارکنان آموزش و پرورش بازنشسته شدند که مشمول رتبه‌بندی هستند. امسال نیز براساس پیش‌بینی‌ها ۸۰ هزار نفر از کارکنان آموزش و پرورش بازنشسته خواهند شد. وی افزود: «ستاری‌فرد» معاون وزیر آموزش و پرورش، در جلسه در صندوق بازنشستگی کشوری بابت کسورات بازنشستگی مقطع ۶ ماهه دوم سال ۱۴۰۰ و اعلام رتبه‌بندی بازنشستگان ۱۴۰۱ برگزار کرد ولی آموزش و پرورش برای اجرای رتبه‌بندی فرهنگیان بازنشسته در سال ۱۴۰۰، فعلاً هیچ رقمی به صندوق پرداخت نکرده است.

دیوان عدالت اداری: قرار نیست افزایش حداقل دستمزد برابر با تورم باشد

رای هیات تخصصی دیوان عدالت درباره شکایات مزدی کارگران انشا و ابلاغ شد. به گزارش ایلنا، در دادنامه شماره ۷۸۵۷۴۴ هیات تخصصی کار، بیمه و تامین اجتماعی دیوان عدالت، سه دلیل برای رد شکایات کارگران عنوان شده و براساس این دلایل، دستمزد ۱۴۰۲ قانونی دانسته شده است. دلیل اول، مربوط به تبصره ۵ ماده واحده قانون اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل در شورای عالی کار تعیین می‌شود. بر این اساس یک‌بار در شورای عالی کار تعیین می‌شود. «حداقل مزد» باید در شورای عالی کار تعیین شود و مدارج سطوح ربطی به این شورا ندارد. استدلال دوم، براساس ماده ۴۱ قانون کار و دو بند آن (نرخ تورم رسمی و سید معیشت) است که در رای دیوان استدلال شده «توجه به درصد تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی مدنظر و ملاک مقنن است نه تساوی و برابری با نرخ تورم». استدلال سوم، براساس مفاد دادنامه شماره ۱۱۷۸ مورخ اول تیرماه ۱۴۰۰ هیات عمومی دیوان است که در این دادنامه آمده «حکم مقرر در ماده ۴۱ قانون کار منضم الزامی در خصوص تساوی و برابری در صد تورمی که از طرف بانک مرکزی اعلام می‌شود با درصد افزایش سالانه حداقل مزد توسط شورای عالی کار نیست». بر مبنای این دادنامه، قضات دیوان استدلال کرده‌اند «از این حیث، مصوبه شورای عالی کار در خصوص تعیین حداقل مزد کارگران به علت عدم تساوی و برابری افزایش مزد با درصد تورم بانک مرکزی ابطال نشده است». در ادامه و بعد از تشریح دلایل آمده است: «بنابراین مراتب فوق مصوبه مورد شکایت مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات مقام مصوب نبوده و رای به رد شکایت صادر می‌شود».

وعده مسئولان برای حل مشکلات کارگران ارکان ثالث نفت

به دنبال تجمع تعدادی از کارگران ارکان ثالث وزارت نفت مقابل نهاد ریاست جمهوری، برخی از مسئولان از جمله «روح‌الله بیات» مدیر کل رسیدگی به شکایات و درخواست‌های مردمی مرکز ارتباطات مردمی نهاد ریاست جمهوری، جلسه‌ای با این کارگران برگزار کردند. به گزارش ایلنا، یکی از کارگران گفت: آقای مدیر کل به موضوع مشکلات ما کارگران ارکان ثالث نفت واقف نبود بنابراین با گوش دادن به مشکلاتمان، به صورت جدی وعده پیگیری و مطرح کردن مشکلات تبدیل وضعیت ما را داد. وی تصریح کرد: خواسته ما کارگران بیمانکاری که در عناوین شغلی کارگری در مناطق نفت‌خیز کشور مشغول کار هستیم، تبدیل وضعیت شغلی با حذف شرکتهای بیمانکاری است. او گفت: همچنین خواسته ما کارگران بیمانکاری رفع تبعیض در مزد و مزایای مزدی به نسبت همکاران رسمی است. ما بیمانکاری‌ها که به ما کارکنان ارکان ثالث نیز گفته می‌شود، بسیار کمتر از رسمی‌ها درآمد داریم. این کارگر گفت: از نماینده دولت خواستیم تصادی ما را بشود و راهی برای کاستن از این تبعیض بیابد.